

Наредба № 6

за кредитиране на банки в левове срещу обезпечение

(Приета от Българската народна банка на 19 февруари 1998 г., обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 28 от 11 март 1998 г., изм., бр. 118 от 1998 г., бр. 110 от 2003 г.)

Глава първа

Общи положения

Предмет

Чл. 1. С тази наредба се определят общите условия, обезпеченията и редът за предоставяне на кредити на банки в левове от Българската народна банка (БНБ).

Общи условия за предоставяне на кредит на банки

Чл. 2. (1) Българската народна банка може да предоставя на банки кредити в левове чрез управление „Банково“ при следните общи условия:

1. възникване на ликвиден риск, засягащ стабилността на банковата система, установен по реда на глава втора;
2. само на платежоспособни банки, изпитващи неотложна потребност от ликвидност, която не може да бъде осигурена от други източници;
3. само срещу залог на ликвидни активи, видът и размерът на които се определят в тази наредба;
4. срокът за погасяване на кредита не може да надхвърля три месеца.

(2) Българската народна банка може да кредитира банки само при наличието и до размера на средствата по депозита на управление „Банково“ при управление „Емисионно“.

Чл. 3. Българската народна банка предоставя кредити при условията на тази наредба само на банки със седалище в страната.

Глава втора

Ликвиден риск

Определяне наличието на ликвиден риск

Чл. 4. (1) (Изм. – ДВ, бр. 110 от 2003 г.) Ликвиден риск за банковата система може да има, когато сумата на плащанията чрез Системата за брутен сетълмент в реално време (RINGS), неизпълнени поради недостиг на средства по сметките за сетълмент на търговските банки в БНБ, надхвърля 15 на сто от общия обем на иницирираните плащания през всеки от последните два работни дни.

(2) Ликвиден риск за банковата система може да има и когато отделна банка е допуснала или установи, че ще допусне забавяне на изпълнението на наредените при нея платежни документи за повече от 3 дни, и ако банката има дял от 8 и повече процента от обема на междубанковите разплащания през всеки от последните пет работни дни, преди да депозира искане за кредит в БНБ.

Чл. 5. При определяне наличието на ликвиден риск, освен обстоятелствата по чл. 4, БНБ може да вземе предвид и други обстоятелства, като поведението на макроикономическите индикатори и финансовите пазари, текущото финансово състояние на банковия сектор като цяло, степента на доверие на вложителите в банките и други.

Глава трета

Обезпечаване на кредита

Активи, приемани в залог

Чл. 6. (1) Българската народна банка предоставя кредити в левове на банки срещу залог на:

1. монетарно злато;
2. (Изм. – ДВ, бр. 118 от 1998 г.) чуждестранна валута – евро, щатски долар и швейцарски франк;
3. налични или безналични ликвидни ценни книжа, емитирани от правителството на Република България или гарантирани от него;
4. първокласни ликвидни ценни книжа, емитирани от чужди правителства и централни банки или гарантирани от тях.

(2) Общата сума на предоставените в залог активи по ал. 1, оценени по пазарната им стойност, трябва да покрива минимум 125 на сто размера на разрешения от БНБ кредит към момента на неговото предоставяне.

(3) Пазарната стойност и ликвидността на активите по ал. 1 се установява от БНБ на база наличната информация.

(4) В случай че предоставеното обезпечение стане недостатъчно, като пазарната му стойност спадне под 105 на сто от размера на общото задължение на банката по предоставения кредит и след покана от БНБ то не бъде допълнено в тридневен срок или не бъде погасена част от кредита, за да се постигне съответствие с изискванията на ал. 1, БНБ може да направи кредита предсрочно изискуем и да пристъпи към събирането му, включително и чрез продажба на обезпечението без съдебна намеса.

Предоставяне на залога

Чл. 7. (1) Заложените вещи и ценни книжа се предават на БНБ, която има право да ги държи, докато обезпеченото вземане бъде погасено изцяло.

(2) Чуждестранната валута се депозира по специална сметка в БНБ, която се блокира до пълното погасяване на обезпеченото вземане, като залогодателят няма право да се разпорежда с депозирания сума.

(3) Безналичните ценни книжа се блокират по водения регистър до пълното погасяване на обезпеченото вземане, като залогодателят няма право да се разпорежда с тях.

(4) Предоставяне на заложените вещи на трето лице (залогодържател), учредяването на особен залог или друг ред за учредяване на залога извън посочения в предходните алинеи се прилага само по изключение със съгласие на БНБ.

Глава четвърта

Условия за предоставяне на кредита

Срок за погасяване на кредита

Чл. 8. (1) Българската народна банка предоставя само краткосрочен кредит на банките като временна подкрепа с първоначален срок за погасяване до 30 дни.

(2) Срокът по ал. 1 може да бъде удължаван, но не повече от два пъти, като общият срок за погасяване на кредита не може да надхвърля срока по чл. 2, т. 4.

Лихва

Чл. 9. (1) Банката заплаща на БНБ лихва върху размера на кредита за периода на ползване в процент, по-висок от средния лихвен процент, формиран на междубанковия пазар, и допълнителна наказателна надбавка към процента в случай на просрочие.

(2) Управителният съвет на БНБ приема методика за определяне на лихвения процент по кредита и размера на допълнителната наказателна надбавка при просрочие по ал. 1.

Такси и комисиони

Чл. 10. (съгласно Наредба №25 по §4, ал. 2 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за деноминация на лева, в сила от 5 юли 1999 г.) (1) Банката заплаща еднократна такса в размер 100 лв. в деня на подаване на писменото искане за кредит в БНБ.

(2) Банката заплаща комисиона за обслужване в размер едно на хиляда върху размера на предоставения кредит. За всяко договорено удължаване на първоначалния срок за издължаване на кредита банката заплаща комисиона в размер 0.2 на хиляда върху размера на кредита.

Погасяване на задълженията

Чл. 11. (1) Банката погасява задължението си по главницата, начислените лихви и комисионата за обслужване в деня на падежа, като осигурява необходимите средства по разплащателната си сметка.

(2) Ако в деня на падежа банката не разполага с необходимите средства по разплащателната си сметка, за да погаси цялото задължение, погасяването се извършва в следната поредност: комисиони, лихви, главница, а остатъкът се отнася в просрочие.

(3) Българската народна банка има право със съгласие на банката служебно да събира дължимите суми от разплащателната ѝ сметка до окончателното погасяване на задължението.

(4) Ако кредитът не бъде погасен от банката в договорения срок, БНБ пристъпва към принудително събиране, включително и чрез продажба на обезпечението без съдебна намеса.

(5) Кредитът може да бъде погасен предсрочно от банката.

Глава пета

Ред за предоставяне на кредит на банка и контрол

Ред за предоставяне на кредит

Чл. 12. (1) Банката, която кандидатства за кредит, депозира в БНБ писмено искане, адресирано до подуправителя, ръководещ управление „Банково“. Искането се подписва от овластените да представляват банката лица и съдържа следната информация:

1. изложение на обстоятелствата, довели до необходимостта от ползване на кредит;

2. размер на искания кредит;

3. срок за неговото погасяване;

4. описание на активите, които ще бъдат предоставени като обезпечение, и начина на предоставяне под контрола на БНБ;

5. сведения за размера и източника на очакваните средства за погасяване на кредита към датата на падежа.

(2) Като приложение към искането за кредит се предоставя информация за текущото финансово състояние на банката и в частност относно ликвидността, доходността, капиталовата адекватност, структурата на активите и пасивите и класификацията на вземанията по групи.

Чл. 13. (1) Разглеждането на искането за кредит и вземането на решение по него се извършват в рамките на два работни дни след датата на неговото депозиране.

(2) След получаване в управление „Банково“ на искането за кредит копие от документите се изпраща в управление „Банков надзор“, което в рамките на 24 часа дава писмено становище за текущата платежоспособност на банката.

(3) Решението по искането за кредит се взема от Управителния съвет на БНБ по предложение на подуправителя, ръководещ управление „Банково“, въз основа на наличната информация и становището на управление „Банков надзор“.

(4) Подуправителят, ръководещ управление „Банково“, има право да изиска от банката да представи допълнителна информация във връзка с разглеждането на искането за кредит и вземането на решение по него.

(5) При положително решение се сключва договор за кредит.

Контрол

Чл. 14. Всяка банка, която ползва кредит от БНБ по реда на тази наредба, става обект на незабавна проверка и наблюдение от страна на управление „Банков надзор“ при БНБ.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на тази наредба „първокласни ликвидни ценни книжа, емитирани от чужди правителства и централни банки или гарантирани от тях“ са такива ценни книжа, които:

1. са дългови ценни книжа с фиксиран доход, оценени с една от двете най-високи оценки на две международно признати агенции за кредитен рейтинг;

2. са емитирани или гарантирани от правителствата или централните банки на следните страни: Германия, Франция, Великобритания, Белгия, Швейцария, Италия, Холандия, САЩ, Канада и Япония;

3. са деноминирани във валута на страните по т. 2;

4. са със срок до падежа не повече от 10 години, считано към датата на сключване на договора за кредит между БНБ и банката.

Заклучителни разпоредби

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 33 от Закона за Българската народна банка (ДВ, бр. 46 от 1997 г.) и е приета с Решение № 31 на Управителния съвет на Българската народна банка от 19 февруари 1998 г.

§ 3. Тази наредба влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“ и отменя Наредба № 6 за рефинансиране на банките срещу залог и чрез ресконтриране (сконтриране) на търговски ценни книжа (обн., ДВ, бр. 21 от 1992 г.; изм., бр. 80 от 1993 г. и бр. 40 от 1995 г.).

§ 4. Подуправителят, ръководещ управление „Банково“, дава указания по прилагането на тази наредба.

Наредба № 25

по § 4, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за деноминация на лева

(Приета от Българската народна банка на 17 юни 1999 г., обн., „Държавен вестник“, бр. 60 от 2 юли 1999 г.; в сила от 5 юли 1999 г.)

Член единствен. Всички числа в стари левове, посочени в наредбите, издадени от Българската народна банка, влезли в сила преди 5 юли 1999 г., се заменят с намалени 1000 пъти числа в нови левове.

Заключителни разпоредби

§ 1. Тази наредба се издава на основание § 4, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за деноминация на лева (обн., ДВ, бр. 20 от 1999 г.; изм., бр. 30 от 1999 г.) и е приета с Решение № 72 на Управителния съвет на Българската народна банка от 17 юни 1999 г.

§ 2. Тази наредба влиза в сила от 5 юли 1999 г.